



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobkyně: **nezl. J. J.**, právně zast. JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem se sídlem kanceláře v Hradci Králové, Šafaříkova 666, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26.2.2010, č. j. OAM-316/VL-01-P08-R2-2008, t a k t o :

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 26.2.2010, č. j. OAM-316/VL-01-P08-R2-2008 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci JUDr. Ing. Jiřímu Špeldovi se odměna nepřiznává.

Odůvodnění:

Nezletilá žalobkyně se prostřednictvím své matky (zákonné zástupkyně) domáhala včas podanou žalobou přezkoumání rozhodnutí žalovaného označeného

v záhlaví tohoto rozsudku, kterým žalovaný nezl. žalobkyni mezinárodní ochranu podle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., v platném znění (dále jen zákon o azylu) neudělil. S ohledem na skutečnost, že se narodila na území České republiky a jsou jí teprve dva roky vytýkala žalovanému tatáž pochybení, která v napadeném rozhodnutí shledala její matka. Důvody své žádosti odvozovala výlučně od skutečností tvrzených matkou (pronásledování režimem prezidenta Kabily, neutěšená situace žen a nezl. dětí v zemi původu), odkázala proto na její spisový materiál s tím, že žalovaný řádně neposoudil nebezpečí, které by jí hrozilo jako dítěti navrátilivšího se neúspěšného žadatele o azyl. Žalovanému především vytýkala neaktuálnost informací, ze kterých vycházel při rozhodování a které nezachycují faktický stav v zemi. S tím souvisí nesprávné posouzení podmínek pro udělení § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalobu doplnila Zprávou Amnesty International Report 2009 hodnotící situaci v Demokratické republice Kongo, dále informacemi společnosti Člověk v tísni týkající se sexuálního násilí na ženách. Krajský soud na samém úvodu doplňuje, že se jedná již o druhé rozhodnutí vydané ve věci nezl. žalobkyně, když prvé řízení týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17.7.2008 bylo vedeno u zdejšího soudu pod sp. zn. 28 Az 33/2008. V tomto původním řízení krajský soud vyhodnotil samotný příběh matky nezl. žalobkyně za nevěrohodný, nicméně pod vlivem informací zachycujících tehdy aktuální situaci v zemi původu rozhodnutí žalovaného rozsudkem ze dne 29. října 2008 zrušil, vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení a v něm uložil (i s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 24. července 2008 sp.zn. 2 Azs 49/2008 ve věci skutkově obdobné) doplnit dokazování a opětovně posoudit důvodnost žádosti žalobkyně ve směru § 14 (humanitární azyl) a § 14a (doplňková ochrana) zákona o azylu. Žalovaná odkázala i na rozsudek soudu, žalovanému vytkla, že ani v tomto případě nepostupoval tudíž tak, aby byl náležitě zjištěn skutečný stav věci, a proto trvala na zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu orgánu.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě s datem 11. května 2010 zopakoval námitky žalobou uplatněné, odkázal na obsah správního spisu, shromážděné důkazy, které zahrnují dostatečné množství informací o zemi původu a trval na správnosti svého rozhodnutí. Jelikož se jednalo o nezl. žalobkyni, která se narodila až po příchodu matky na území České republiky, odkázal správní orgán v zásadě na svůj postup a negativní výsledek rozhodnutí ve věci matky nezl. jako její zákonné zástupkyně. Zdůraznil, že informace přednesené matkou nezl. žalobkyně shledal nevěrohodné, obavy z návratu nejsou namístě, jak vyplynulo ze shromážděných informací. Opatřené informace tak umožnily přijmout ve vztahu k matce nezl. žalobkyně negativní závěr ve věci udělení mezinárodní ochrany formou azylu, který tak dopadá z pochopitelných důvodů i na nezl. dceru. Dále upozornil, že dne 16.4.2010 mu byl předložen nový rodný list nezl. Jaenne Jefite, nyní Joao Jefite, nar. 7.4.2008, datovaný dnem 16.4.2010. Na matričním úřadě v Rychnově nad Kněžnou bylo souhlasným prohlášením rodičů uznáno otcovství k nezl. s tím, že je otcem pan Joao Kiluanzi, nar. 3.4.1973 v Luandě, státní příslušník Angoly. K ověření totožnosti otce byl předložen cestovní pas Angolské republiky na jméno pana Joao, přičemž dotýčný

žije t.č. ve Francii. Závěrem žalovaný vyslovil přesvědčení, že při vydání rozhodnutí žádným způsobem nepochybil, a proto požadoval zamítnutí žaloby.

Krajský soud konstatuje, že z úřední činnosti mu je známo, že u zdejšího soudu proběhlo řízení ve věci matky nezl. žalobkyně a to pod sp. zn. 28Az 7/2010. O žalobě rozhodl zdejší soud dne 22.9.2010 tak, že žalobu shledal důvodnou, neboť skutkový stav zjištěný žalovaným navíc s přihlédnutím k důkazům provedeným při jednání soudu nelze považovat za dostatečný pro objektivní závěr ve věci, rozhodnutí zrušil a žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

Po zjištění, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou, soud projednal žalobu za přítomnosti obou stran a v mezích vytčených žalobními body (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) napadené rozhodnutí přezkoumal. Je namístě opět upozornit, že byla projednávána žaloba nezl. žalobkyně velmi útlého věku. Je tak zřejmé, že osobně žádné negativní zkušenosti ze země původu neměla a její zákonná zástupkyně toto ani netvrdila. Stejně tak jako v předchozím řízení se tudíž výsledek sporu musel odvíjet od informací poskytnutých matkou nezl. a především od konečného rozhodnutí soudu ohledně žaloby matky nezl. podané proti negativnímu rozhodnutí správního orgánu.

Ze správního spisu vyplynulo, že jménem nezl. žalobkyně narozené dne 7.4.2008 podala dne 16.4.2008 žádost o udělení mezinárodní ochrany její matka. V žádosti je tvrzen jediný důvod, pro který je tato forma ochrany vyžadována, a tím je obava z pronásledování v případě návratu s ohledem na režim prezidenta Kabily a bezpečnostní situaci v zemi původu, se čímž měla problémy její matka. Ty samé důvody přednesla i při pohovoru konaném dne 21.4.2008, setrvala na nich i v doplňujícím pohovoru konaném dne 4.11.2009 a odkázala na faktickou situaci žen a nezl. dětí v zemi původu tak, jak ji zachycují zprávy, které zákonná zástupkyně předložila ve svém spise.

Na projednáváný případ dopadá následující právní úprava: mezinárodní ochranu lze podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany: shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Krajský soud bude z pochopitelných důvodů opakovat fakta a konstatovat důkazy, které již zmiňoval ve svém předchozím rozhodnutí, když je žalovaný zcela logicky uplatnil při rozhodování v případě matky nezl. žalobkyně. Rozhodoval tak se znalostí příběhu, důvodů odchodu z DRK a obav z návratu tak, jak je přednesla matka nezl. žalobkyně v žádosti a následných pohovorech v průběhu roku 2007 a 2009. Rovněž ocitoval tytéž informace, které v průběhu řízení shromáždil ohledně politické a ekonomické situace v DRK, tedy Informaci OAMP z 30.11.2006 zaměřenou na „Parlamentní a prezidentské volby v roce 2006“, Zprávy o zemi MV Velká Británie z 27.10.2006 – Volby, Zprávy International Crisis Group (ICG) z 2.10.2006 a 9.1.2007 – „Zajištění voleb v Kongu: poučení z konfrontace v Kinshase“ a „Společenství dárců se musí angažovat i po volbách“, Zprávu MZV USA ze dne 6.3.2007 KDR – „Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2006“ ze dne 6.3.2007 včetně historického vývoje a aktuální situace v zemi původu nezl. žalobkyně zachycené v databázi ČTK, s čímž byla žalobkyně seznámena. Ta sama předložila a poukázala na obsah informací již výše uvedených, upozornila na stupňující se negativní vývoj bezpečnostní situace v DRK zachycený mimo jiné i ve Zprávě MZV USA ze dne 11.3.2008 KDR – „Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2007“. Žalovaný ještě doplnil dokazování o Informaci MV Velké Británie z 23. prosince 2008 týkající se směrnice pro posuzování žádostí o azyl a dále Zprávu MZ USA z 25. února 2009 o dodržování lidských práv za rok 2008. Zdůraznil, že při svém rozhodování zohlednil toliko informace aktuální.

Při jednání, stejně tak jako při projednání žaloby zákonné zástupkyně nezl. žalobkyně, provedl krajský soud důkaz výše označenými zprávami a doplnil dokazování o informacemi, které si sám opatřil. Konkrétně se jednalo o stručnou reakci UNHCR ze 14. července 2010 k otázce soudu ohledně faktické bezpečnosti žalobkyně a nezl. dcery v případě návratu do Kinshasy. Z odpovědi vyplývá, že *„situace žalobkyně jako matky nezl. dítěte bez podpory rodiny není bezpečná. V Kinshase neexistuje žádný systém sociální pomoci a je pravděpodobné, že se žadatelka dostane do zranitelného postavení vůči zneužívání. V Kinshase nedochází k žádným ozbrojeným střetům, ale je nutné vzít v úvahu, že podle zvláštního zmocněnce generálního tajemníka a OSN pro sexuální násilí v konfliktech, Margot Wallstroma, je Kongo hlavním městem světa, kde dochází k pohlavnímu zneužívání a znásilňování a klíčovým problémem je beztrestnost.“* Dále krajský soud konstatoval obsah namátkou vybraných zpráv získaných z oficiálního serveru Novinky.cz. Jejich obsah hovoří o masovém a opakovaném znásilňování značného počtu žen a dětí na východě Demokratické republiky Kongo s konstatováním, že OSN, jejíž základny mírových sil leží blízko města Luvungi, kde k incidentu došlo, selhala. Zprávy hovoří o počtu, resp. odhadech počtu případů znásilnění od roku 2009.

Vyhodnotil-li krajský soud žalobu zákonné zástupkyně nezl. žalobkyně jako důvodnou, nelze pro případ této konkrétní věci z pochopitelných důvodů přijmout závěr odlišný. Důvody vedoucí krajský soud ke zjištění a tím i k závěrům oproti správnímu orgánu odlišným, jsou podrobně zachyceny v odůvodnění rozhodnutí týkající se matky nezl. žalobkyně, přičemž je lze aplikovat též pro posouzení důvodnosti této žaloby - cituji: „Při opětovném projednání žaloby je ovšem krajský

soud nucen připustit své **dřívější dílčí pochybení při hodnocení informací přednesených žalobkyní**, ke kterému přistoupil příliš jednostranně, tedy stejně tak jako žalovaný, nevzal v potaz další obavu vyslovenou žalobkyní, neboť se jednostranně zaměřil na ověřování možné pravdivosti příběhu o přepadení její rodiny vojáky prezidenta Kabily – samotný azylový příběh zákonné zástupkyně ovšem krajský soud neshledal věrohodným a vysvětlil důvody, které jej k tomuto závěru vedly. Je však namístě zdůraznit, že krajský soud a stejně tak i žalovaný nevěnoval pozornost další obavě vyřčené matkou nezl. žalobkyně již při prvním pohovoru konaném 19.1.2007. V něm na výslovnou otázku žalovaného, nechť uvede všechny důvody, které jí vedly k odchodu, na straně 24 rovněž zmínila: *“Také jsem věděla, že když někoho chytanou, zejména dívky, tak je znásilňují, nakazí je různými nemocemi a nakonec je zabijí. Proto jsem odjela.”*

Žalovaný při opakovaném posouzení žádosti vycházel z řady informací, které neutěšenou situaci v DRK již obsahovaly. Pokud je žalovaný vyhodnotil v tom směru, že se netýkají bezprostředního příběhu žalobkyně, poté dle názoru krajského soudu nedostal své povinnosti řádně zhodnotit shromážděné důkazy, které zcela jednoznačně prokazují vážné zhoršení bezpečnostní situace a které by naopak měly vést správní orgán k podrobnému zjišťování faktické situace v zemi původu. Krajský soud se za dané situace domnívá, že je potřebí zkoumat postavení nezl. žalobkyně a její matky rovněž z úhlu pohledu případné *příslušnosti k sociální skupině*. Pokud tedy krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného ve smyslu neudělí mezinárodní ochrany dle § 12 b) zákona o azylu nemůže za zjištěného skutkového stavu s přihlédnutím k situaci v zemi původu žalobkyně, která jasné rysy násilí zaznamenávala i v době odchodu žalobkyně, obstát, bylo namístě zrušit rozhodnutí žalovaného a vrátit mu věc k dalšímu řízení. Tento názor ostatně mimo jiné podporuje rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně (dále jen NSS) ze dne 24. července 2008 čj. 2 Azs 49/2008 v případě skutkově obdobném tomuto sporu, kdy jak žalovanému, tak krajskému soudu v otázce hodnocení situace v zemi původu vytknul následovně: *„Na straně druhé nicméně nebyla vyvrácena tvrzení stěžovatelky týkající se násilností v regionu, ve kterém naposledy žila ani to, že dosahují intenzity reálně ohrožující její život, zdraví či lidskou důstojnost.”* NSS uzavřel, že přijaté závěry mohou obstát toliko částečně, upozornil na řadu internetových odkazů zachycujících aktuální situaci v DRK a uzavřel, že je nezbytné ve směru bezpečnostního vývoje v DRK dokazování doplnit a znovu o žádosti rozhodnout, citují: *„Právě v tomto kontextu je dostatečné a řádné posouzení těchto otázek relevantní jak z pohledu možného poskytnutí mezinárodní ochrany dle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl), tak i (a to především) poskytnutí doplňkové ochrany dle § 14a zákona“.*

Krajskými soudy je bez pochybností přijímán požadavek na aktuálnost informací vyslovený v několika rozhodnutích Nejvyššího správního soudu. Ten říká, že soud v konkrétních případech přezkoumává, zda-li ve vztahu k danému pojmu byla uplatněna zásada materiální pravdy ukládající správnímu orgánu povinnost zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a zda na základě takto zjištěného stavu věci správní orgán dle logických pravidel kvalifikovaně rozhodl (např. rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2003, č. j. 4 Azs 4/2003 - 68). Co se týče požadavků na kvalitu a aktuálnost informací o zemi původu použitých v řízeních ve věci mezinárodní ochrany, pak tyto musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81). V duchu těchto požadavků Nejvyššího správního soudu je zdejší soud přesvědčen, že v konkrétní posuzované věci nebyly naplněny požadavky kladené citovanými rozhodnutími jak na zjištění skutkového stavu, tak na aktuálnost informací o zemi původu. Žalovaný vycházel při úvahách o udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany z informací z let 2006 – 2008, kdy nejaktuálnější informací byla zpráva MZ USA z února 2009, která z pochopitelných důvodů mapuje nicméně situaci v roce 2008. Pokud žalovaný tvrdil, že při rozhodování vycházel z informací obsažených v aktuální databázi ČTK, která zachycuje situaci od roku 2001 do současnosti, pak krajský soud ověřil, že poslední aktuální zpráva v této databázi, resp. v její tištěné podobě, která tvoří součást správního spisu, je datována dnem 28.8.2008. Jak krajskému soudu, tak rovněž správnímu orgánu je jistě známo stanovisko Nejvyššího správního soudu, který při úvahách o poskytnutí mezinárodní ochrany dle § 14a) zákona o azylu logicky vyžaduje posouzení ve vztahu k aktuální situaci v zemi původu. Pokud krajský soud porovnal informace, ze kterých vycházel žalovaný s informacemi, které v průběhu řízení obstaral od UNHCR a z databáze Novinky.cz, pak je zjevný rozpor mezi závěrem žalovaného a obsahem těchto zpráv. Velmi zarážející je reakce UNHCR na případnou možnost návratu žalobkyně spolu s nezl. dítětem do Kinshasy. Zatímco informační zdroje, ze kterých vycházel žalovaný, mu údajně umožnily učinit závěr o možnosti relativně bezpečného návratu, pak informace od UNHCR hovoří o naprostém opaku. Rovněž soudem získané zprávy o aktuální situaci v DRK z veřejně dostupných zdrojů zachycují velmi dramatickou situaci především ve vztahu k ženám a dívkám. Žalovaný tedy v dalším řízení uváží, zda-li provede se žalobkyní další doplňující pohovor pro účely úvah o jejím posouzení jako členky sociální skupiny žen, na kterých je pácháno násilí bez možnosti dovolat se ochrany. Každopádně bude daná situace vyžadovat poměrně důkladné doplnění dokazování z různých informačních zdrojů, aby žalovaný mohl své rozhodnutí opřít o objektivní a hlavně aktuální zdroje zpráv, jak ostatně již jednou krajský soud požadoval.

Po zvážení námitek žalobkyně, znalostí pohledu NSS na projednání skutkově obdobných případů a v kontextu s dosud shromážděnými důkazy dospěl krajský soud k přesvědčení, že je i nadále namístě pochybovat o správnosti závěru žalovaného, který žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany zamítl. Z důvodů výše uvedených a vysvětlených krajský soud vyhodnotil žalobu jako důvodnou, napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Po doplněném dokazování správní orgán o žádosti žalobkyně opětovně rozhodne.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když nezl. žalobkyně, která měla ve věci úspěch, konkrétní náklady řízení nepožadovala. Rovněž tak soudem ustanovený zástupce žádnou odměnu za zastupování v této

konkrétní věci nepožadoval.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.).

Proti pravomocnému rozhodnutí je přípustná kasační stížnost, kterou lze podat z důvodů a za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí.

Kasační stížnost je třeba podat ke Krajskému soudu v Hradci Králové. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu v Brně, který o ní bude rozhodovat. Nemá-li účastník vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem.

V Hradci Králové dne 22. září 2010

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně